

Posudek oponentky bakalářské práce

Fakulta: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Ústav: Ústav Dálného východu

Obor studia: sinologie

Studentka: Zdena Dudová

Název bakalářské práce: Liu Binyan a reflexe politického systému v ČLR po Kulturní revoluci

Studentka se ve své práci zabývá rozbohem dvou Liu Binyanových reportážních črt, na jejichž základě demonstruje Liu Binyanův vztah k politickému systému ČLR a ke Komunistické straně Číny. Ukazuje, jaká řešení pojmenovaných společenských problémů Liu Binyan navrhuje a jakým způsobem vymezuje funkci literatury v polemice s Mao Zedongovými rozhovory o literatuře v Yan`anu. Práce sestává ze dvou částí. V úvodní části představuje Liu Binyana a jeho novinářskou kariéru, charakterizuje literární reportáž coby žánr a předestírá historický vývoj reportáže v Číně. Definuje pojmy, které v práci užívá. Druhá část sestává z vlastního rozboru reportáží a přeložených ukázek.

První teoretická část práce je obsahově bohatá a zajímavá. Autorka zde nejen vymezuje pojmy reportážní literatura a reportážní črta, ale představuje i jejich původ. Následuje podrobný popis charakteristických rysů žánru. Dostatečný prostor věnuje vysvětlení a překladům čínských termínů realita a pravda, překládá také klíčové pojmy popisující vztah Liu Binyana k literatuře. Věnuje se i společenské funkci literatury, jak ji formuloval Mao Zedong na konferenci v Yan`anu v roce 1942.

V druhé části autorka sleduje jakým způsobem se v Liu Binyanových textech projevují typické žánrové rysy, upozorňuje na rozdíly mezi dvěma texty. V přeložených částech ukazuje v čem Liu Binyan spatřoval zásadní problémy systému, všímá si, že autor nekritizuje Komunistickou stranu jako takovou, pouze některé její nedostatky. Upozorňuje na gradaci autorova postoje v čase. Ukazuje také v jakém smyslu Liu Binyan polemizuje s hlavními myšlenkami Mao Zedongových projevů o literatuře v Yan`anu.

Autorka pracuje s pramenným materiálem v čínském jazyce i s dostatečně širokou sekundární literaturou. Za cíl své práce si autorka vytyčila tematický rozbor reportáží, jejich zasazení do dobového kontextu a zhodnocení autorova pojetí rekonstrukce Číny po Kulturní revoluci. Jako dílčí výzkumné otázky si autorka stanovila analýzu mezi dvěma druhy loajality a analýzu funkce literatury a role spisovatele ve společnosti, jak je popisuje Liu Binyan. Odpovědi na jednotlivé otázky autorka demonstruje v přeložených částech textů. Jasně ukazuje, že Liu Binyan spatřoval hlavní problémy své doby v systému přátelských vztahů guanxi, v nedostatečném prosazování pravidel a celkovém morálním úpadku společnosti. Rozliší a definuje dva druhy loajality, opět vhodně dokládá v textech. Autorka upozorňuje i na to, že Liu Binyan přímo nekritizuje Komunistickou stranu Číny, nikde nevolá po změně režimu. Jako řešení problémů předkládá nutnost přijímání kritiky a pluralitu názorů, jevy které Komunistická strana k vlastnímu neprospěchu potírá. Pozitivně hodnotím žánrový rozbor reportáží i vyvozené závěry ohledně Liu Binyanova politického postoje. Zdá se však, že některá tvrzení se neopírají o texty reportáží. Například: "Největší problém KS je ... neochota nechat lid spoluvytvářet politická opatření." (str. 64) Tato věta není v rámci ukázek doložena. Také bych vytkla formulaci výzkumné otázky, která je v porovnání se závěry práce příliš široká. Na celkové zhodnocení rekonstrukce Číny po Kulturní revoluci (formulace výzkumné otázky str. 10) zde chybí širší politicko-historické souvislosti, hlubší vhled do Liu Binyanových názorů.

Překlady jednotlivých pasáží jsou zdařilé. Dostatečný prostor věnuje autorka překladům a vysvětlení literárních pojmů. Nedostatky lze nalézt u překladů některých termínů. Plakáty dazibao 大字报 představují tradiční médium využívané k vyjádření protestu, je vhodné zvolit jednotný překlad ve všech výskytech v textu (zde autorka užívá "velký nástěnný nápis" nebo "protestní nástěnný plakát" str. 58). 生产资料 (str. 48) je odborný termín, jehož český ekvivalent zní "výrobní prostředky", autorka zde nepřesně překládá jako "výrobní zdroje". Stejně tak pokud autorka ví, že Liu Binyan v textu cituje Fučíkovu Reportáž psanou na oprátce (人们啊, 要警惕! str. 50), je lepší ve zpětném překladu do češtiny použít Fučíkův původní obrat než vlastní překlad. V tomto případě: "Lidé, bděte!" Nikoli: "Lidé, je třeba být na pozoru!" Gang čtyř (str. 8) je často užívaný anglismus, volila bych raději český překlad banda čtyř. V textu autorka opominula jednu faktografickou nepřesnost - Kulturní revoluce propukla v roce 1966 ne v roce 1969 (str. 14). Při zmínce o vojákovi Lei Fengovi nezmiňuje, že se jedná v podstatě o vyfabulovanou postavu (str. 57).

Práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Představuje téma, které není v našem akademickém prostředí podrobně zpracováno, tedy osobnost Liu Binyana a jeho reportáže. Navrhuji hodnocení mezi výborně a velmi dobře.

V Praze 14.6. 2019
Mgr. Jitka Černošová